

POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Piotr Prusinowski

w sprawie z odwołania S. K.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w P.
o emeryturę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 12 maja 2021 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...)
z dnia 19 lutego 2020 r., sygn. akt III AUa (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 lutego 2020 r. Sąd Apelacyjny w (...) oddalił apelację Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Oddziału w P., wniesioną od wyroku Sądu Okręgowego w P. z dnia 18 czerwca 2019 r. przyznającego S.K. prawo do wcześniejszej emerytury.

Sąd odwoławczy przyjął za miarodajne ustalenie, że wnioskodawca w spornym okresie, od dnia 2 kwietnia 1979 r. do dnia 31 grudnia 1998 r. był zatrudniony jako kierowca ciągnika. Pracował przy transporcie materiałów budowlanych i płodów rolnych co najmniej 8 godzin na dobę. Jeśli zaszła konieczność wykonywania prac polowych, to je wykonywał, jednak po tak zwanych godzinach.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zarzucił w skardze kasacyjnej naruszenie art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o

emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 53) oraz § 1 i § 4 ust. 1 oraz § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w związku z Wykazem A Dział VIII pkt. 3 zawartym w załączniku do rozporządzenia przez ich błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że praca kierowcy ciągnika polegająca na wykonywaniu również prac polowych w przedsiębiorstwie branży rolniczej jest pracą w warunkach szczególnych mimo iż nie jest wykonywana w „transporcie i łączności”.

W ocenie organu rentowego w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz rozbieżność w orzecznictwie sądów dotycząca kwalifikacji prac polowych wykonywanych przez kierowcę ciągnika u pracodawcy nienależącego do branży „transport i łączność”. Według Zakładu Ubezpieczeń Społecznych zagadnienie prawne sprowadza się do pytania czy praca kierowcy ciągnika w rolniczej spółdzielni produkcyjnej polegająca na wykonywaniu prac polowych jest pracą w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 184 ust. 1 w związku z art. 32 ust. 1 i ust. 4 ustawy emerytalnej, ujętej pod. poz. 3 działu VIII „w transporcie i łączności” Wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Brak podstaw do przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia wnoszonym w konkretnej, indywidualnej sprawie zakończonej wydaniem prawomocnego wyroku, wobec czego argumenty za potrzebą rozpoznania tak rozumianego środka zaskarżenia przedstawione we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania nie mogą być oderwane od podstawy faktycznej i prawnej orzeczenia objętego skargą, jak również muszą być adekwatne do podstaw kasacyjnych, na których skarga została skonstruowana. Takie stwierdzenie jest wynikiem tego, że Sąd Najwyższy (poza uwzględnieniem z urzędu nieważności postępowania apelacyjnego) rozpoznaje skargę kasacyjną wyłącznie w granicach zaskarżenia oraz w granicach jej podstaw,

będąc przy tym związanym ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia (art. 398¹³ § 1 i 2 k.p.c.).

Przypomnienie tej zasady było konieczne, gdyż podstawy skargi kasacyjnej oraz wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania oparte zostały o założenie faktyczne, które nie znajduje odzwierciedlenia w ustaleniach Sądu odwoławczego. Według nich ubezpieczony pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy przy pracach transportowych, a nie polowych. Oznacza to, że przesądzenie zgłoszonego przez organ rentowy zagadnienia prawnego, czy wyjaśnienie wątpliwości wykładniczych nie będzie rzutować na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie. W takim wypadku nie dochodzi do wyczerpania przesłanek z art. 389⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c.

Niezależnie od tego, biorąc pod uwagę funkcje stawiane skardze kasacyjnej, a przede wszystkim zdominowanie jej roli interesem publicznym, przejawiające się w przypadku przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 2 k.p.c. w dążeniu do wyjaśnienia nowych albo kontrowersyjnych instytucji prawnych (spornej interpretacji przepisów), zrozumiałe jest, że Sąd Najwyższy nie powinien przyjmować do rozpoznania skargi kasacyjnej poddającej pod rozagę zagadnienie prawne (wykładnię przepisów), w sytuacji, gdy zostało ono w orzecznictwie wyczerpująco i jednolicie wyjaśnione. W takim przypadku zagadnienie prawne nie charakteryzuje się „istotnością”, czyli nie jest doniosłe dla praktyki stosowania prawa, jak również nie wpływa na rozwój określonych instytucji prawnych. Analogicznie, nie istnieje potrzeba wykładni przepisów, które budziły, jednak po jednolitych wypowiedziach Sądu Najwyższego, już nie budzą poważnych wątpliwości. Uwagi te były potrzebne, gdyż organ rentowy nie dostrzegł, że w orzecznictwie Sądu Najwyższego nie ma rozbieżności w kwestii zaliczania pracy traktorzystów (wykonujących swoje obowiązki przy pracach polowych) do pracy w szczególnych warunków. Sąd Najwyższy jednolicie przyjmuje, że czynności tego rodzaju nie upoważniają do przyznania emerytury wcześniejszej. W rozpoznawanej sprawie kwalifikacja tego rodzaju nie ma wpływu na wynik sprawy, gdyż według ustaleń faktycznych, wiążących Sąd Najwyższy, ubezpieczony wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace transportowe.

Mając na uwadze przedstawione racje, Sąd Najwyższy na podstawie art. 389⁹ § 2 k.p.c. orzekł jak w sentencji.

